

**Қашқадарё вилоят ҳокимлиги, Ўзбекистон қасаба уюшмалари
Федерациясининг Қашқадарё вилояти Кенгаши ҳамда Ўзбекистон Савдо-
саноат палатаси вилоят ҳудудий бошқармаси ўртасида ижтимоий-иқтисодий
масалалар бўйича 2026-2028 йиллар учун**

ҲУДУДИЙ ЖАМОА КЕЛИШУВИ

Қашқадарё вилоят ҳокимлиги (бундан буён – “Ҳокимият”), Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг Қашқадарё вилояти Кенгаши (бундан буён – “Кенгаш”), Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси вилоят ҳудудий бошқармаси (бундан буён – “Бошқарма”) кейинги ўринларда “Тарафлар” деб аталувчи мухтор вакиллар тимсолида:

Ўзбекистон Республикаси Конституцияси ва қонунчилик ҳужжатларига амал қилиб;

фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари ҳамда Ўзбекистон Республикасининг манфаатлари устуворлигини эълон қилиб;

2026-2028 йилларга Ўзбекистон Республикаси аҳолисини ижтимоий ҳимоя қилиш стратегияси ҳамда "Ўзбекистон-2030" стратегиясига амал қилган ҳолда;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Миромонович Мирзиёевнинг 2025 йил 17 октябрдаги Ўзбекистон қасаба уюшмалари фаоллари ва фахрийлари билан бўлиб ўтган учрашувда берилган топшириқларни ижрога қаратган ҳолда;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Миромонович Мирзиёев томонидан қўйилган: иқтисодиётни янада эркинлаштириш ва ривожлантириш, иқтисодий салоҳиятни кенгайтириш бўйича чора-тадбирларни изчил амалга ошириш, тадбиркорлик субъектлари рақобатбардошлиги ва фаолияти самарадорлигини кучайтириш асосида аҳоли турмуш даражасини кўтариш вазифаси сўзсиз бажарилиши лозимлигини тасдиқлаб;

давлат, иш берувчилар ва ходимларнинг ижтимоий масъулияти ва улар ўртасидаги ижтимоий мулоқот муҳимлигини эътироф этган ҳолда;

ходимлар ва иш берувчиларнинг ҳуқуқлари ва ижтимоий-иқтисодий манфаатлари ҳимоя қилинишини таъминлаш, аҳоли ҳаёт даражасини муттасил ошириб бориш, жамиятда ижтимоий тотувлик ва барқарорликни сақлаш борасида самарали ҳамкорликни кучайтириш мақсадида ижтимоий шериклик тамойилини амалга ошира бориб;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси, Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси ва Ўзбекистон Иш берувчилари конфедерацияси ўртасида ижтимоий-иқтисодий масалалар бўйича 2026-2028 йиллар учун тузилган Бош жамоа келишув асосида вилоятда ижтимоий-иқтисодий масалалар хусусида келишиб сиёсат олиб боришнинг умумий принципларини белгилаб олиш мақсадида мазкур Ҳудудий жамоа келишувни тузиб (бундан буён “Келишув”) Тарафлар ўз зиммаларига қуйидаги йўналишлар бўйича мажбуриятларни оладилар.

I. Иқтисодиётни, маҳаллий ишлаб чиқаришни ҳамда

тадбиркорликни ривожлантириш

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 11 сентябрдаги ПФ–158-сон Фармони билан тасдиқланган “Ўзбекистон – 2030” стратегиясида миллий иқтисодиётни жадал ривожлантириш ва юқори ўсиш суръатларини таъминлаш борасида белгилаб берилган чора-тадбирлар ўз вақтида ва сўзсиз бажарилишига ҳар томонлама кўмаклашиш мақсадида Тарафлар келгуси даврда қуйидагиларни ўта муҳим деб ҳисоблайдилар:

1. Мамлакатимизни Жаҳон савдо ташкилоти аъзолигига кириши муносабати билан иқтисодиётнинг реал секторини жадал ривожлантириш, саноатни ва ташқи савдони диверсификация қилиш, ишлаб чиқаришни модернизациялаш, тайёр маҳсулот экспортини рағбатлантириш билан бир қаторда маҳаллий ишлаб чиқарувчиларни ҳимоя қилиш чораларини жорий этиш ҳисобига вилоят иқтисодиёти рақобатбардошлиги ва барқарорлигини оширишга доир ишларни ҳамкорликда олиб бориш.

2. Иқтисодиётда хусусий мулк улушини ошириш, соғлом рақобат муҳитини шакллантириш, фаолиятнинг барча соҳаларида давлат иштирокини камайтириш бўйича ислохотларни янада чуқурлаштириш.

Бунда иқтисодиётнинг реал секторидаги маҳаллий корхоналар ва инновацион корхоналар учун қулай кредитлашни таъминлаш, шу жумладан, импорт ўрнини босиш ва технологик суверенитетни таъминлаш соҳасидаги лойиҳаларни қўллаб-қувватлаш чора-тадбирларини амалга ошириш.

3. Иқтисодиёт тармоқларида барқарор юқори ўсиш суръатларини таъминлаш орқали келгуси беш йилда аҳоли жон бошига даромадни 4 минг АҚШ долларига етказиш ҳамда “даромади ўртачадан юқори бўлган давлатлар” қаторига кириш учун замин яратиш.

4. Бюджет сиёсати инсон капиталининг ўсишини қўллаб-қувватлаш, фуқароларнинг ижтимоий ҳимоясини кучайтириш, иқтисодий ва ижтимоий тенгсизликни камайтириш, вилоят иқтисодиётининг рақобатбардошлигини оширишни рағбатлантириш ва барқарор ўсиш суръатларини таъминлашга қаратилган бўлишини таъминлаш.

5. Вилоят иқтисодиёти барқарорлигини таъминлаш ва ялпи ҳудудий маҳсулотда саноат улушини оширишга қаратилган саноат сиёсатини давом эттириб, саноатда ишлаб чиқариладиган технологик маҳсулотлар улушини 22 фоизга етказиш.

6. Саноатда қўшилган қиймат ҳажмини 1,7 млрд. АҚШ долларига етказиш ва 80 минг. юқори даромадли иш ўринларини яратиш.

7. Иқтисодиётни электр энергияси билан узлуксиз таъминлаш ҳамда “Яшил иқтисодиёт” технологияларини барча соҳаларга фаол жорий этиш, иқтисодиётнинг энергия самарадорлигини 1,8 баробарга ошириш.

8. Рақамли иқтисодиётни асосий “драйвер” соҳага айлантириб, унинг ялпи ҳудудий маҳсулотдаги улушини 1,9 фоизга етказиш.

9. Вилоятда инвестиция муҳитини янада яхшилаш ва унинг жозибадорлигини ошириш.

10. Тадбиркорлик фаолиятини ташкил қилиш ва доимий даромад манбаларини шакллантириш учун шароитлар яратиш.

11. Вилоятда қишлоқ хўжалигини илмий асосда интенсив ривожлантириш орқали 1 гектардан олинadиган ўртача даромадни 5 минг АҚШ долларига етказиш.

12. Сув ресурсларини бошқариш тизимини тубдан ислоҳ қилиш ва сувни иқтисод қилиш бўйича давлат дастурини фаол амалга ошириш.

13. Вилоятнинг муҳандислик-коммуникация ва ижтимоий инфратузилма тизимини ҳамда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳаларини ривожлантириш.

14. Барча транспорт турларини узвий боғлаган ҳолда ягона транспорт тизимини ривожлантириш, туман ва шаҳарлар ўртасида кунлик жамоат транспорт қатновлари асосида манзилга етиб бориш ва қайтиб келиш имкониятини ривожлантириш.

Шунингдек, аҳоли турмуш шароитини яхшилаш мақсадида, инвестиция дастурлари доирасида 397,0 км ичимлик ва оқова сув тармоғи (шундан, 386,2 км ичимлик суви, 10,8 км оқова суви тармоғи), 16 та ичимлик суви иншооти, 82,8 км газ қувурлари ҳамда 198 та мактабгача ва мактаб таълими муассасаларини қуриш ва таъмирлаш, янгиларини барпо этиш йўли билан қамровни кенгайтириш.

15. Тенг рақобат шароитларини яратиш мақсадида саноат, савдо, қурилиш, фармацевтика ва транспорт соҳаларидаги ноқонуний тадбиркорлик фаолиятини соядан чиқаришга кўмаклашиш.

16. Давлат харидлари бўйича тендер комиссиялари ишига тегишли касаба уюшмалари ташкилотлари вакилларини маслаҳат овози ҳуқуқи билан жалб қилиш.

II. Норма ижодкорлиги ишларида иштирок этиш ва ходимларнинг ҳуқуқий ҳимоясини таъминлаш.

Норма ижодкорлик фаолиятини такомиллаштириш ва ҳуқуқий ҳимоя механизмларидан самарали фойдаланиш йўли билан ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқлари ва манфаатларига риоя этилишини таъминлаш мақсадида, Тарафлар қуйидагиларни ўз зиммаларига оладилар:

17. Ходимларнинг меҳнат, ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларига тааллуқли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқишда касаба уюшмалари ҳамда иш берувчилар иштирокини таъминлаш.

18. Ходимларнинг меҳнат, ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига дахлдор бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар лойиҳаларини тегишли касаба уюшмалари ёки кенгаш билан келишиш ишларини қатъий таъминлаш (Ўзбекистон Республикасининг “Касаба уюшмалари тўғрисида”ги Қонунининг 28-моддаси).

19. Ўзбекистон Республикаси қонунчилигини амалиётда қўллаш борасида қуйидагиларни биргаликда амалга ошириш:

меҳнат соҳасидаги ўзгартириш ва қўшимчалар киритилаётган қонун ҳужжатлари ва нормаларга тақлифлар киритиш;

иш берувчи ва ходим ўртасидаги низоларни судгача ҳал қилишда касаба уюшмаларининг яраштирувчи, муроасага келтирувчи бўғин сифатида тан олиш.

20. Қуйидагиларга доир таклифларни биргаликда ишлаб чиқиш;

меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига оид қонунчилик ҳужжатлари лойиҳасини ишлаб чиқишга Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича уч томонлама республика комиссиясини жалб қилишни назарда тутувчи қонунчиликка ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш бўйича лойиҳа;

платформаларда фаолият юритаётган фуқароларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва меҳнат муҳофазасини таъминлаш, уларнинг ҳаёти, хавфсизлигини суғурталаш бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси;

Ўзбекистон Республикасининг Нодавлат-нотижорат ташкилотлар тўғрисидаги кодекси, “Давлат ижтимоий суғуртаси тўғрисида”ги, “Мажбурий тиббий суғурта тўғрисида”ги, “Хорижий таъсир остидаги шахслар тўғрисида”ги қонунлари лойиҳалари;

“тирикчилик учун зарур энг кам миқдор” тушунчасини қонуний тартибга солиш бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳаси;

21. Меҳнат бозорини тартибга солиш соҳасида қонун билан ўрнатилган тартиб устидан назорат самарадорлигини, шу жумладан, касаба уюшмалари инспекцияларининг иштирокини кенгайтириш йўли билан ошириш.

22. Ижтимоий тармоқлардаги саҳифалар ва ишонч телефонлари тармоғини кенгайтириш, сайёр қабулларни жорий этиш орқали ижтимоий-меҳнат масалалари юзасидан аҳоли билан қайта алоқа механизми каналларини янада кўпайтириш.

23. Меҳнат қонунчилигини бузилишининг олдини олиш борасида касаба уюшмаларининг бошқарма ва идоралар ҳамда бошқарма билан тизимли ҳамкорлигини таъминлаш.

24. Касаба уюшмаларининг меҳнат қонунчилиги талаблари бузилган ҳолатлар бўйича киритган кўрсатмаларини иш берувчилар (уларнинг бирлашмалари) кўриб чиқмаганда ёки ундаги талабларни бажаришни асоссиз рад этганда Давлат меҳнат инспекцияси ўзларига берилган қонуний ваколатларни қўллаган ҳолда бажарилишини таъминлайди.

25. Агарда қонунларда бошқача тартиб назарда тутилмаган бўлса, ташкилотларда касаба уюшмаси кўмитаси мавжуд бўлган барча ҳолларда касаба уюшмалари органларига сайланган ва ишлаб чиқаришдаги ишидан озод этилмаган, Касаба уюшмалари органларига сайланган ва ишлаб чиқаришдаги ишидан озод этилган ва Касаба уюшмалари органларига сайланган ходимларга интизомий жазо чораларини қўллаш ҳамда меҳнат шартномасини иш берувчининг ташаббусига кўра бекор қилишда Ўзбекистон Республикасининг “Касаба уюшмалари тўғрисида”ги Қонунининг 15, 16, ва 17 моддаларида назарда тутилган меҳнатга оид қўшимча кафолатланиши таъминланади.

26. Маълум бир соҳада ходимларни оммавий равишда ишдан озод этиш эҳтимоли тўғрисида камида икки ой олдин Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясинг Қашқадарё вилоят Кенгашига ахборот тақдим этиш ва ишдан озод этиш оқибатларини енгиллаштиришга қаратилган маслаҳатли ишларни амалга ошириш.

27. Малака ошириш бўйича вилоятдаги барча таълим муассасалари ўқув дастурларига “Халқаро ва миллий меҳнат стандартлари” мавзусида таълим курсларини киритиш ишларини давом эттириш.

28. Ходимлар, иш берувчилар, давлат ҳокимияти ва бошқарув органларининг раҳбарларининг меҳнат қонунчилиги бўйича ҳуқуқий саводхонлигини ошириш.

29. Давлат органлари ва ташкилотлари ҳамда давлат улуши 50 фоиздан ва ундан юқори бўлган хўжалик жамиятларнинг инсон ресурслари билан ишлага масъул таркибий тузилмаларининг раҳбар ва ходимларнинг ҳар уч йилда камида бир марта меҳнат муносабатларини ташкил этиш бўйича малакасини ошириш.

30. Халқаро меҳнат стандартларининг мазмун-моҳиятини кенг тарғиб қилиш, уларнинг ташкилотларда ижроси юзасидан биргаликда мониторинг ўрнатиш.

31. Давлат ва касаба уюшмалари меҳнат инспекциялари тизимини янада мустаҳкамлаш, уларнинг ҳамкорликда ишлашини таъминлаш.

32. Сунъий интеллект технологияларини жорий этган иш берувчиларда қисқартиришга тушган ходимларни замонавий соҳа ва мутахассисликларга қайта ўқитиш чораларини кўриш бўйича норматив-ҳуқуқий ҳужжат лойиҳасига таклифлар тайёрлаш.

33. Тарафларнинг ҳар биридан 5 нафардан иборат вакиллари таркибида ижтимоий-меҳнат соҳасидаги ҳуқуқий ҳужжатларни амалиётда қўллаш бўйича юзага келадиган муаммоли масалалар бўйича маслаҳат кенгашини тузиш.

III. Меҳнатга ҳақ тўлаш, даромадлар ва аҳолининг турмуш даражаси

Тарафлар келгуси даврда аҳоли даромадлари ва турмуш даражасини оғишмай юксалтириб боришни, фуқароларини ижтимоий қўллаб-қувватлашни кучайтиришни назарда тутувчи чора-тадбирлар мажмуи амалга оширилишини зарур деб ҳисоблайдилар. Бу мақсадда тарафлар қуйидагиларни ўз зиммаларига оладилар:

34. Мазкур Келишувнинг амал қилиш даврида меҳнаткашларнинг реал иш ҳақи ва даромадларини оширишга, ялпи ҳудудий маҳсулот таркибида меҳнат ҳақи улушини 30 фоиздан кам бўлмаган миқдорда сақлаб туришга доир чоралар кўриш.

35. 2022–2026 йилларга мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг Тараққиёт стратегиясида белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, ҳудудда иқтисодий ўсишни қўллаб-қувватлаш, иш ўринларини яратиш, аҳоли бандлиги ва даромадларини ошириш, шунингдек ижтимоий-иқтисодий барқарорликни таъминлашга қаратилган чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш бўйича тизимли ишлар олиб бориш.

36. Бош келишувда белгиланган тартибга мувофиқ, меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига риоя этиш ва уни қўллаш масалалари бўйича ҳудудий даражада уч томонлама ҳамкорлик ни амалга ошириш.

37. Хўжалик ҳисобидаги ташкилотларда ходимлар меҳнатига ҳақ тўлашни ташкил этиш учун асос сифатида Ягона тариф сеткасининг оширилган тариф коэффициентларини белгилашни жамоа шартномалари ва келишувлари орқали амалга ошириш.

38. Меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг асосий ва қўшимча қисмлари ўртасидаги мақбул нисбатни жамоа музокаралари натижасида ўрнатилишини таъминлаш.

39. Меҳнатга ҳақ тўлашнинг тариф тизимидан тарифсиз тизимларига ўтишни тегишли тармоқ касаба уюшмаси Республика кенгашларининг ҳудудий бўлинимаси билан олдиндан келишиб олинишини ҳамда ходимларнинг энг муҳим самарадорлик кўрсаткичлари (KPI)ни баҳолашга бошланғич касаба уюшмаси ташкилоти сайланма органи вакиллари жалб этилишини таъминлаш.

40. Вилоятдаги ташкилий-ҳуқуқий шаклидан қатъий назар барча ташкилотларда:

Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 6 сентябрдаги 743-сон қарори билан тасдиқланган Ишларнинг айрим технологик турлари, ишлаб чиқаришлар ва иқтисодий фаолият турлари бўйича ишчиларнинг тариф ставкаларини оширишнинг тармоқ коэффициентларини қўллаш тартиби ва уларнинг миқдорлари тўғрисидаги низом талабларини;

кўчма ва қатнаш тусидаги ишлар учун устамалар белгиланадиган ходимлар касблари ва лавозимлари рўйхати, шунингдек, устамалар миқдори иш берувчилар томонидан касаба уюшмаси кўмитаси билан келишган ҳолда белгиланишини ва жамоа шартномасида кўрсатилишини;

Автомобиль транспорти ҳайдовчилари меҳнатига ҳақ тўлашнинг умумий шартлари тўғрисидаги низом (рўйхат рақами 3130, 2019 йил 23 январь) талабларини татбиқ қилиш бўйича тавсиялар бериш.

41. Хотин-қизлар ва эркаклар иш ҳақи ўртасида гендерга асосланган фарқли ҳолатларни ўрганиш ва бундай ҳолатлар аниқланганда, уларни бартараф этиш чораларини кўриш.

42. Меҳнатга ҳақ тўлашнинг энг кам миқдорига риоя этилиши, меҳнатга ҳақ тўлаш тизимлари касаба уюшмаси кўмиталари билан келишувга биноан белгиланиши, иш ҳақидан қонунчиликда кўзда тутилмаган ушлаб қолишларга йўл қўйилмаслиги устидан давлат ва жамоатчилик назоратини ўрнатиш.

43. Иш берувчи томонидан иш ҳақини ва бошқа тўловларни тўлаш муддати бузилган тақдирда, уларни тўлов муддатидан кейинги кундан эътиборан то ҳақиқатда ҳисоб-китоб қилинган кунни ўз ичига олган муддатгача ҳар бир кечиктирилган кун учун Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг ўша вақтда амалда бўлган қайта молиялаштириш ставкасидан келиб чиққан ҳолда фоизлар (пулли компенсация) билан бирга тўланишини давлат ва касаба уюшмалари меҳнат инспекциялари томонидан назоратга олиш.

44. Иш ҳақини ўз вақтида тўлаш масаласини вилоят ҳокимлиги даражасида мунтазам кўриб чиқиш, иш ҳақидан қарздорликка йўл қўймаслик ҳамда аниқланган ҳолатлар бўйича тегишли чоралар кўриш юзасидан уч томонлама ҳамкорликни амалга ошириш.

45. Иш берувчиларга ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда касаба уюшмаси кўмитаси раиси вазифасини бажарувчи ходимга унинг ойлик (лавозим) маошининг (ишбай ҳақ тўланадиган ходимнинг эса ўртача ойлик иш ҳақининг) камида 20 фоиз миқдорида қўшимча ҳақ тўлашни тавсия этиш.

46. Касаба уюшмалари томонидан ходимларнинг меҳнат малака даражасини ҳамда меҳнат шароитларини ҳисобга олган ҳолда иш ҳақи тўланилиши устидан тизимли жамоатчилик назоратини ўрнатиш.

IV. Меҳнат бозорини ривожлантириш, аҳолини иш билан таъминлашга кўмаклашиш

Меҳнат бозорининг самарали фаолият юритишини таъминлаш ҳамда аҳолини иш билан таъминланганлик даражасининг юксалтирилишини ўз мақсади деб эътироф этган ҳолда Тарафлар янги иш ўринларини яратиш, кадрлар салоҳиятини сақлаб қолиш ва ривожлантириш борасида кучларни бирлаштириш зарур деб ҳисоблайдилар ва қуйидагиларни ўз зиммаларига оладилар:

47. Бандлик йўналишлари ҳудудлар кесимида аҳоли бандлиги йиллик дастурларини ижтимоий шериклар иштирокида ишлаб чиқиш ва бажариш бўйича тизимли чора-тадбирлар амалга оширилишини таъминлаб бориш. Бунда барқарор иш ҳақини ва хавфсиз меҳнат шароитларини таъминловчи доимий иш ўринлари, айниқса қишлоқ жойларида яратилишига, иш ўринларини ташкил этаётган иш берувчиларни янада рағбатлантиришга алоҳида эътибор қаратиш.

Шунингдек, ҳар йили аҳолини доимий иш билан банд қилиш манзилли дастури асосида 86,8 минг, жумладан, инвестиция лойиҳаларини ишга тушириш ҳисобидан 12,2 минг, хизмат кўрсатиш ва сервис лойиҳаларини ишга тушириш ҳисобидан 20,1 минг, қишлоқ хўжалиги соҳасида 7,7 минг, қурилиш соҳасида 2,7 бўш иш ўринлари ҳисобига 13,1 минг ҳамда банк томонидан ўз миқозларига кредит ажратиш ҳисобидан 31 минг иш ўринларини яратиб аҳолининг ишсиз қатламини бандлигини таъминлаш.

48. Норасмий секторда банд бўлган аҳоли улушини жами банд аҳоли (ташқи миграцияга кетганлар бундан мустасно) сонига нисбатан 30 фоизгача қисқартириш бўйича ҳудудий чора-тадбирларни амалга ошириш.

49. Давлат меҳнат инспекциясининг ҳудудий инспекциялари ҳамда касаба уюшмалари томонидан Иқтисодиётнинг айрим тармоқлари хўжалик юритувчи субъектлари учун ходимлар сони ва меҳнатга ҳақ тўлаш фондининг энг кам меъёрларини аниқлаш тартиби тўғрисидаги низом (рўйхат рақами 2173, 2010 йил 28 декабрь) талаблари бажарилишини назоратга олиш.

50. Ўзини ўзи банд қилганларни ва яқка тартибдаги тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш, шу жумладан мақсадли жамғармалардан олинган субсидиялар ва кредитлардан (ёки тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш бўйича бошқа чора-тадбирлардан) фойдаланиш самарадорлигини ҳамда улар яратган иш ўринлари самарадорлигини мониторинг қилиш.

51. Халқаро меҳнат ташкилотининг услубиёти бўйича ҳисоблаб чиқилган умумий ишсизлик иқтисодий фаол аҳолининг 5 фоизидан ошмаслигини таъминлаш, ишсиз фуқароларни касбий тайёргарликдан ўтказиш ва қайта тайёрлаш тизимини такомиллаштириш.

Шунингдек, 2026 йилда вилоятнинг шаҳар ва туманларида ҳисобга олинган 69,5 минг (4,9%) ишсиз аҳолини доимий иш ўринларида даромадли бандлигини таъминлаган ҳолда босқичма-босқич 3 та шаҳар ва туманларни ишсизликдан холи ҳудудга айлантириш.

2026 йилда вилоятнинг 16 та шаҳар ва туманларида ҳисобга олинган 67,2 минг (4,9%) аҳолини даромадли бандлигини таъминлаган ҳолда босқичма-босқич камбағалликдан чиқариш, 3 та шаҳар ва туманларни камбағалликдан ҳоли ҳудудга айлантириш ва бу борадаги ишларни тизимли давом эттириш.

52. Олий, касб-ҳунар таълими муассасалари битирувчилари, Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучлари сафидан муддатли ҳарбий хизматдан қайтган шахслар, ёшлар, вояга етмаган фарзандлари бор аёллар, ногиронлиги бўлган шахслар ва ижтимоий ҳимояга муҳтож аҳоли қатламларининг бошқа тоифаларини ишга жойлаштирилишига ҳар томонлама кўмаклашиш билан бирга Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2017 йил 5 декабрдаги “Ижтимоий муҳофазага муҳтож, иш топишда қийналаётган ва меҳнат бозорида тенг шартларда рақобатлаша олмайдиган шахсларни ишга жойлаштириш учун иш ўринларининг энг кам сонини белгилаш ва захирага қўйиш тартибини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 965-сонли қарори асосида ҳар йили ушбу қатламдаги 2650 нафар фуқарони бандлигини таъминлаш.

53. Меҳнат бозорини таҳлил қилиш асосида меҳнат бозорида талаб юқори бўлган касблар бўйича мутахассислар тайёрлашни, таълим муассасалари битирувчиларини мутахассислиги бўйича ишга жойлаштирилиши ва иш ўринларида кўнимлилиги таъминланиши учун иш берувчиларни рағбатлантириш механизмларини жорий этиш.

54. Ижтимоий шериклар томонидан бандликнинг беқарор турларида банд фуқаролар ҳуқуқлари таъминланишига, хусусий бандлик агентликлари фаолияти устидан давлат ва жамоатчилик назоратини йўлга қўйишга, касаба уюшмалари ҳамда иш берувчилар вакилларининг ҳокимликлар ҳузуридаги тегишли ишчи комиссиялар таркибига жалб этилишига кўмаклашиш.

55. Иш берувчиларнинг тугатилиши ва қайта ташкил этилиши натижасида иш жойидан бўшатилган ходимларнинг қонуний ҳуқуқларига риоя этилиши, уларни қайта ўқитиш, малакасини ошириш ва ишга жойлаштиришга кўмаклашиш.

56. Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги ҳузуридаги Касбий таълим агентлигининг Қашқадарё вилоят бошқармаси томонидан ишлаб чиқариш корхоналарида малакали кадрларга бўлган эҳтиёжни инобатга олган ҳолда долзарб касблар (пайвандчи, электромонтёр, турли дастгоҳларни ишлатиш бўйича мутахассислар, хизмат кўрсатиш соҳаси мутахассислари ва бошқалар) бўйича қисқа муддатли инновацион ўқув курслари тармоғини кенгайтириш ва улар орқали 11 минг 384 нафар ишга жойлаштиришга муҳтож шахсларни қамраб олиш.

57. Касбий таълим олишнинг дуал шаклини жорий этиш ва ишлаб чиқаришда “Устоз-шогирд” тизимини рағбатлантириш.

58. Норасмий секторда банд бўлганларнинг камида 10 фоизини иш жойини йўқотишдан ижтимоий суғурталаш билан қамраб олиш.

59. Ёшлар, аёллар ва аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламлари учун инклюзив ва адолатли иқтисодий ўсиш натижасида яратилган бандлик ва муносиб меҳнат имкониятлари тўғрисида аҳоли ўз вақтида ва холисона хабардор қилинишини таъминлаш.

60. Ёшлар, хотин-қизлар ва банд бўлмаган аҳоли ўртасида касбга йўналтириш механизмларини тарғиб қилиш бўйича самарали чора-тадбирларни, шу жумладан, касбга йўналтириш ва мартабани ривожлантириш марказларини ташкил этиш орқали ишлаб чиқиш.

61. Меҳнат органлари томонидан кўрсатиладиган хизматлар тўғрисида аҳоли ва иш берувчиларнинг хабардорлигини ошириш, аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламлари (ёшлар, аёллар, ногиронлар ва бошқалар)ни чекка ҳудудларда бўш иш ўринлари ярмаркаларини ташкил этиш орқали ишга жойлаштириш.

62. Минимал иш ўринларини белгилашда (квоталашда) қонунчиликда белгиланган 7 % нормадан ошиб кетишга (аввалги квоталанган иш ўринларини ҳисобга олган ҳолда) йўл қўймаслик.

63. Хизмат кўрсатиш моделини такомиллаштириш, меҳнат бозоридаги фаол сиёсатни бошқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат органлари ходимлари меҳнати унумдорлигини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиш орқали камбағалликни қисқартириш ва бандлик органлари салоҳиятини кучайтириш.

64. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Хорижда вақтинча меҳнат фаолиятини амалга ошираётган Ўзбекистон Республикаси фуқароларини ва уларнинг оила аъзоларини қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги 2022 йил 1 мартдаги ПҚ-149-сон қарорида белгилаб берилган вазифалар доирасида хорижда вақтинча меҳнат фаолиятини амалга ошираётган фуқароларни ва уларнинг оила аъзолари учун ижтимоий ҳимоя чораларини кўриш.

65. Вилоят фуқароларининг хорижга меҳнат миграциясига оммавий равишда кетишини олдини олиш учун шарт-шароитлар яратишга қаратилган давлат сиёсати амалга оширилишини, шу жумладан, вилоятда рақобатбардош иш ўринларини барпо этишга қўмаклашиш орқали таъминлаш.

66. “Яшил ишлаб чиқариш” тамойилларини жорий этиш жараёнида энергия тежамкорлиги технологияларига ўтишда иш ўринлари қисқартирилишига йўл қўймаслик чораларини кўриш.

67. Сунъий интеллект жорий этилиши натижасида иш ўринларини йўқотаётган ходимларни бошқа касбларга ўқитиш ва бандлигини таъминлаш.

V. Меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси

Меҳнат хавфсизлиги ва гигиенасини ҳамкорликнинг устувор йўналишларидан бири деб ҳисоблаган ҳолда, Тарафлар ўз зиммаларига қуйидаги мажбуриятларни оладилар:

68. Меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси тизимини жорий этиш, унинг фаолият кўрсатиши ва ривожланишини таъминлашда иштирок этиш.

69. Меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси вилоят дастурини ишлаб чиқиш.

70. Бахтсиз ҳодисалар ҳисоботини юритиш, сабабларини таҳлил қилиш ва ечим топиш бўйича қабул қилинаётган Ҳукумат ҳужжатларига таклифлар тайёрлаш.

Бунда бахтсиз ҳодиса ва касбга оид касалликларга чалиниш ҳолатларига оид маълумотларни олишнинг ягона тизимини ишга тушириш, сунъий интеллектни жорий этиб, бундай ҳолатларни тезкорлик билан аниқлашни назарда тутиш.

71. Вилоятдаги тармоқ касаба уюшмаларининг тегишли тармоқда меҳнат муҳофазасини кучайтириш бўйича таклифларини Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Қашқадарё вилоят кенгаши умумлаштириб, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясига тақдим этиш.

72. Меҳнатни муҳофаза қилиш тўғрисидаги қонунчилик ҳужжатлари талабларидан келиб чиққан ҳолда иш берувчилар томонидан меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича тадбирларни доимий молиялаштириш.

73. Иш ўринларининг автоматлаштирилиши, меҳнат жараёнида сунъий интеллектдан фойдаланиш натижасида иш ўринлари йўқотилиши сабабли янги иш ўринларини хавфсиз меҳнат шароитларини яратган ҳолда ташкил этиш чораларини кўриш.

74. Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича ҳудудий уч томонлама комиссиялар таркибида тузиладиган меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги бўйича ишчи гуруҳлар фаолиятини ташкилотларда меҳнат шароитларини яхшилашга ва хавфсизлигини таъминлашга йўналтириш.

75. Ходимларнинг меҳнат вазифаларини бажариш билан боғлиқ ҳолда жароҳатланиши, касб касалликларига чалиниши ёки саломатликнинг бошқа хил шикастланишларини олдини олиш, шунингдек, уларнинг пайдо бўлиш сабабларини бартараф этиш ишларини амалга оширишга эътибор қаратиш ва жамоатчилик назоратини тизимли йўлга қўйиш.

76. Меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси масалалари бўйича техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатлар ва норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда ҳамда ҳудудий келишувлар, жамоа шартномаларида кўзда тутилган, ходимларга яратилган меҳнат шароитлари, саноат ва экологик хавфсизлик ҳолатини давлат назорат органлари билан ҳамкорликда ўрганишни амалда кенг қўллаш.

77. Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича ҳудудий уч томонлама комиссиясининг ваколати доирасида давлат ва жамоатчилик назоратини амалга оширишда қуйидагиларга эътибор қаратиш:

касб касалликлари рўйхатини шакллантиришда тегишли вилоятдаги тармоқ касаба уюшмалари билан келишиб олиниши;

ташкилот раҳбарлари ва бошқа мансабдор шахслардан меҳнат шароитлари ва хавфсизлиги, шунингдек, ишлаб чиқариш билан боғлиқ барча бахтсиз ҳодисалар ва касб касалликлари тўғрисида тўлиқ ахборот олиниши;

корхона, ташкилот ва муассасаларда меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси бўйича тадбирларнинг молиялаштирилиши;

ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисалар ва касб касалликларидан давлат томонидан мажбурий ижтимоий суғурта қилинишини, шунингдек иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тизимини таъминланиши;

иш ўринларида меҳнат шароитларининг ҳолати, айниқса зарарли ишлаб чиқариш омиллари ва хавфли ишлаб чиқариш омиллари юзасидан назорат амалга оширилиши;

ходимларга имтиёзлар ва компенсациялар белгиланадиган, имтиёзли шартларда пенсияга чиқиш ҳуқуқи бериладиган, ногиронлиги бўлган шахслар банд бўлган зарарли, хавфли ва бошқача меҳнат шароитларига эга иш ўринларида қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда иш ўринларининг меҳнат шароитлари бўйича аттестациядан ўтказилиши;

дастлабки тарзда (ишга кираётганда) ва даврий (меҳнат фаолияти давомида) мажбурий тиббий кўриклар белгиланган тартибда ўтказилиши;

иш берувчиларнинг жамоа шартномалари ва келишувларида меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси ҳолати юзасидан кўзда тутилган мажбуриятларини бажаришини ўрганиш;

ходимларга қонунчилик ҳужжатларида белгиланган имтиёзлар ва компенсацияларни берилиши ҳамда уларга меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича йўл-йўриқлар берилгани, меҳнатни муҳофаза қилиш масалалари бўйича ўқувдан ва малака оширишдан ўтганлиги;

ходимлар белгиланган нормалар бўйича сут, даволаш-профилактика озик-овқати, газланган тузли сув, шахсий ҳимоя ҳамда гигиена воситалари билан таъминланиши, шунингдек, жамоавий ҳимоя воситалари қўлланилиши ҳолати;

ишлаб чиқариш объектлари ва ишлаб чиқариш воситаларини синаш ва фойдаланиш учун қабул қилиш комиссиялари ишида ҳамда тиббий-ижтимоий эксперт комиссияси мажлисларида мустақил эксперт сифатида иштирок этилиши;

меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси бўйича техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатларни ва норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларини ишлаб чиқишда иштирок этиш натижадорлиги;

ишлаб чиқаришда меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси талабларининг бузилиши ва бахтсиз ҳодисаларни яширганликда айбдор шахсларни жавобгарликка тортиш тўғрисида ваколатли органларга мурожаат қилиниши;

ҳўжалик бирлашмалари ҳамда мулкчилик шаклидан қатъий назар барча ташкилотларда меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича вакил фаолиятини йўлга қўйилиши.

78. Меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси масалаларининг муҳим ўрин тутиши ҳақида жамоат фикрини шакллантириш бўйича оммавий ахборот воситалари орқали кенг тушунтириш ишларини олиб бориш.

79. Касаба уюшмалари тизимида меҳнат хавфсизлиги ва гигиенаси бўйича жамоатчилик назоратини ташкил этиш юзасидан уч томонлама ҳамкорларни жалб этган ҳолда республика кўрик-танловини вилоят босқичини ташкил этиш ва ўтказиш.

80. Ҳар йили 28 апрель – Бутунжаҳон меҳнатни муҳофаза қилиш кунига бағишлаб ҳафталик ташкил этиш ва барча ташкилотларда нишонланишини ташкил этиш.

81. Банд бўлган аҳолининг меҳнатини муҳофаза қилиш ишларини янада такомиллаштириш мақсадида қишлоқ хўжалигида, саноатда, қурилишда, алоқада, ташиш, сақлаш ва хизмат кўрсатиш соҳаларида ишлаб чиқиладиган меҳнат муҳофазасига оид талаб ва меъёрлар стандартларига таклифлар тайёрлаш.

82. Ташкилий-ҳуқуқий шаклидан қатъий назар барча ташкилотларда Халқаро меҳнат ташкилотининг Ўзбекистон Республикаси томонидан ратификация қилинган меҳнат муҳофазасига оид конвенциялари талаблари бажарилиши устидан мониторинг олиб бориш.

83. 2030 йилгача бўлган даврда барқарор ривожланиш соҳасидаги миллий мақсад ва вазифаларни амалга ошириш ишларида иштирок этиш, муносиб меҳнат мақсадига етишда соғлом ва хавфсиз меҳнат шароитлари яратилиши учун тизимли чора-тадбирлар ижросини таъминлаш.

84. Худудда маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органлари ва хўжалик бирлашмалари томонидан ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисаларни олдини олиш юзасидан чора-тадбирлар ишлаб чиқилиши ва ижро этилиши бўйича жамоатчилик назоратини олиб бориш.

85. Меҳнат хавфсизлиги ва гигиенасига оид хорижий тажрибани ўрганиш, малака ошириш учун ривожланган давлатларга хизмат сафарларини ҳамда тизимли ишларни ташкил қилиш.

86. Онлайн платформали бандлик шароитида меҳнат муҳофазаси талабларини белгилаш бўйича Ҳукумат томонидан уч томонлама ҳамкорлар билан келишган ҳолда қабул қилинадиган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар лойиҳаларига таклифлар тайёрлаш.

VI. Ижтимоий кафолатлар, ижтимоий ҳимоя

Ходимлар ҳамда уларнинг оила аъзоларини ижтимоий ҳимоя қилиш, муносиб ҳаёт учун меҳнат қилиш шарт-шароитларини яратиб бериш мақсадида Тарафлар ўз зиммаларига қуйидаги мажбуриятларни оладилар:

87. Ўзбекистон Республикаси аҳолисини ижтимоий ҳимоя қилиш стратегиясида белгиланган вазифалар вилоятда ўз вақтида ва тўлиқ бажарилишини назоратга олиш.

88. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Кексалар ва ногиронларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш тизимини янада такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” 2016 йил 28 декабрдаги ПҚ-2705-сон қарорини амалга оширишга ҳар томонлама қўмаклашиш.

89. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 11 сентябрдаги ПФ-158-сонли Фармони билан тасдиқланган “Ўзбекистон - 2030” стратегиясини амалга оширишга оид Давлат дастурлари бажарилишига ҳар томонлама қўмаклашиш.

90. Ҳар бир маҳаллада ёлғиз кексалар, пенсионерлар, ногиронлиги бўлган шахслар, имконияти чекланган болаларни тарбияладиган, кам таъминланган ҳамда кўп болали оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш учун ҳар йили “Наврўз” ва “Мустақиллик” байрамлари арафасида мақсадли умумхалқ хайрия ҳашарларини ўтказиш.

91. Жамоа келишувлари ва шартномалари орқали кам таъминланган оилаларга, кўп болали оилаларга, уруш ва меҳнат фахрийларига доимий равишда моддий ёрдам кўрсатиб бориш.

92. Кенгаш ва вилоятдаги иш берувчилар томонидан ёлғиз кексаларга, шунингдек “Саховат” ва “Мурувват” уйларига моддий кўмак чораларини қўллаш.

93. Давлат ижтимоий ёрдамларини, субсидиялар ёки имтиёзли кредитларни олувчи шахслар билан ижтимоий контрактлар тузилишини таъминлаш.

94. Ваколатли давлат органлари ходимларни оммавий равишда ишдан озод этишни тўхтатиб туриш тўғрисидаги Қасаба уюшмалари томонидан берилган тақдимномани қаноатлантириш чораларини кўради.

95. Нотинч ва кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш мақсадида “Оилавий саёҳат” туристик пакетларни жорий этиш.

96. Махсус иқтисодий зоналар ва саноат зоналарида ёш болали хотин-қизларга муносиб иш ўринларини яратиш мақсадида уларнинг фарзандлари учун турли ижтимоий объектлар (боғча, спортзал, болаларга вақтинчалик қараб туриш хизматлари кабилар) барпо этиш.

97. Фавқулодда ҳолатлар юзага келган тақдирда аҳоли учун Халқаро меҳнат ташкилотининг “Тинчликни ва қарши ҳаракат салоҳиятини таъминлаш мақсадида бандлик ва муносиб меҳнат тўғрисида”ги 205-сонли тавсияси асосида ижтимоий ҳимоя чораларини кўриш.

VII. Маданий-маърифий ишлар, жисмоний тарбия ва спортни оммалаштириш, меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш

Тарафлар ўз зиммаларига қуйидаги мажбуриятларни оладилар:

98. Ходимлар ва уларнинг оила аъзоларининг фойдали ҳамда мазмунли хордиқ чиқаришларини ташкил этиш мақсадида маънавий-маърифий, маданий-оммавий ва спорт тадбирларини ҳамкорликда ўтказиш.

99. Даволаниш ва дам олиш учун замонавий шароитлар яратиш, санаторийлар ва дам олиш уйлари, шунингдек, болалар соғломлаштириш оромгоҳларида ўринлар сонини кўпайтириш ҳамда уларни модернизация қилишга алоҳида эътибор қаратиш.

100. Давлат ва хусусий шерикчилик асосида вилоятда ҳар йили биттадан санаторий ва болалар оромгоҳи қуриш.

101. Ходимларга жисмоний тарбия ва спорт билан шуғулланишлари учун етарли шароитлар яратиб бериш (спорт майдончалари ташкил этиш, махсус спорт хоналарини ажратиш), турли спорт секциялари ва тўгаракларига жалб этиш, меҳнат жамоаларида ходимлар гимнастикасини жорий этиш ҳамда жисмоний тарбия жамоалари фаолиятини йўлга қўйиш.

102. Жамоа шартномаси ва келишувларида назарда тутилган маданий-маърифий ишлар, жисмоний тарбия ва спортни оммалаштириш, ички туризмни ривожлантириш, меҳнаткашлар ва уларнинг оила аъзоларини соғломлаштириш ҳамда бошқа мақсадлар учун иш берувчи ҳисобидан маблағлар ажратиш.

103. Ҳар йили ишловчи кам таъминланган ва кўп болали оилалар аъзолари, Чернобил АЭСдаги фалокатни бартараф этиш иштирокчилари, байналминалчи жангчилар, ишлаётган меҳнат фаҳрийлари ва ногиронлиги бўлган шахслар ҳамда Ватан олдида хизматлари мавжуд шахсларнинг маълум миқдорини имкониятдан келиб чиқиб касаба уюшмалари тизимидаги санаторийларда бепул соғломлаштиришни кўзда тутиш.

104. Ёз мавсумида болаларнинг болалар соғломлаштириш оромгоҳларида дам олиши ва соғломлаштирилишини ташкил этишга қаратилган тизимли чоратadbирларни амалга ошириб бориш.

105. Болалар соғломлаштириш оромгоҳларида “Меҳрибонлик” уйлари тарбияланувчилари, шунингдек, вилоятнинг экология жиҳатдан ноқулай минтақаларида истиқомат қилувчи болалар соғломлаштирилишига доимий равишда қўмаклашиш.

106. Иш берувчиларга ходимлар ва уларнинг оила аъзоларини ҳар йили маданий дам олдириш ва соғломлаштиришларини ҳамда “Ўзбекистон бўйлаб саёҳат қил!” дастури доирасидаги саёҳатлари учун шароит яратишларини тавсия этиш.

107. Қашқадарё вилоят ҳокимлиги бошчилигида, Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерациясининг Қашқадарё вилоят Кенгаши билан ҳамкорликда касаба уюшмалари боғини ташкил этиш. Касаба уюшмалари боғларини ташкил этиш мақсадида белгиланган тартибда ер майдонларини ажратиш.

108. Корхона ва ташкилотларда касаба уюшмалари ташаббуслари билан ишхона ва маҳаллаларда яшил ҳудудларни кенгайтириш ҳамда тозалик ва ободончилик ишларини ташкил қилиш.

109. Корхона ва ташкилотлардаги касаба уюшмалари жамоалари ўртасида “Экологик фаол касаба уюшмаси жамоаси” танлови ўтказиш ва ғолибларни рағбатлантириш.

VIII. Аёллар ва ёшлар учун қўшимча кафолатлар

Тарафлар аёллар ва ёшлар учун Ўзбекистон Республикасининг қонунчилик ҳужжатларида назарда тутилган кафолатларга риоя этишни ва имтиёзлар беришни ўз зиммасига олган ҳолда қуйидагиларни зарур деб ҳисоблайдилар:

110. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ёшлар маънавиятини юксалтириш ва уларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш бўйича бешта муҳим ташаббус”и бўйича дастурларидан келиб чиқиб ёшлар ва хотин-қизлар манфаатларини ҳимоя қилиш, шу жумладан:

ишлаётган ёшлар фаолиятидаги, олий ва касб-ҳунар таълими муассасалари талабаларида салбий ҳолатларни, жумладан, эртанги кунга ишонч сўнишининг олдини олиш, иш ҳақи, меҳнат шароитларидан миннатдорлик ҳиссини уйғотиш мақсадида ёшлар ўртасида маданий-маърифий, жисмоний тарбия ва спорт тadbирларини амалга ошириш;

ёшларнинг хорижий тил, компьютер саводхонлиги ҳамда замонавий билимларни мукамал эгаллашларига турли хил ўқувлар ўтказиш орқали

кўмаклашиш, улар орасидан салоҳиятли ёшларни танлаб олган ҳолда кадрлар захирасини шакллантиришни жамоа шартномаларига киритилишига эришиш.

111. Жамоа шартномалари ва келишувларида қуйидагилар назарда тутилишини таъминлаш:

хотин-қизлар ва эркаклар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятларни таъминлаш мажбуриятларини ташкилотларнинг ва улар таркибий бўлинмаларининг ваколатли шахси зиммасига юклатиш;

ишга қабул қилиш ва хизмат бўйича кўтаришда хотин-қизлар ва эркаклар учун тенг ҳуқуқ ҳамда имкониятларни яратиш;

хотин-қизлар ва эркаклар меҳнатига ҳақ тўлашда нотенгликка йўл қўймаслик;

ходим иш берувчи манфаатларини кўзлаб ўзининг асосий вазифасидан бошқа топшириқларни бажараётган вақтида унинг ўртача ойлик иш ҳақини тўлаш.

112. Жамоа шартномалари ва келишувларида аёллар ва ёшларга имтиёзлар бериш, улар учун маънавий ва моддий қўллаб-қувватлаш чораларини қўллаш масалаларини назарда тутиш, шу жумладан:

хўжалик ҳисобидаги ташкилотларда ҳомиладорлик ва туғиш таътиллари кунини узайтириш;

ёш болали аёлларга моддий ёрдам кўрсатиш ва қисқартирилган иш вақтини ўрнатиш;

таълим муассасалари битирувчиларига меҳнат муносабатлари соҳасида қўшимча имтиёзлар ўрнатиш;

хотин-қизларнинг жисмоний фаоллигини ошириш учун зарур шарт-шароитлар яратиш;

хотин-қизлар учун саёҳатларини ташкил этиб бориш;

хўжалик ҳисобидаги ташкилотларда узоқ муддат фойдаланиладиган товарлар харид қилиш, уй-жой қурилиши, шунингдек, сафарбарлик чақируви захирасида хизматни ўташга ҳақ тўлаш учун ёш ходимларга фоизсиз ссудалар бериш.

113. “Касаба уюшмалари – аёллар манфаати йўлида” шиори асосида хотин-қизлар меҳнатини муҳофаза қилиш бўйича янги тизимни жорий этиш, унда меҳнат бозорида хотин-қизлар учун тенг имкониятлар яратиш, уларнинг ижтимоий фаоллигини оширишга кўмаклашиш бўйича янги ёндашувларни жорий этиш, қишлоқ жойларида аёллар бандлиги ва тадбиркорлигини қўллаб-қувватлаш дастурларини янада кенгайтиришни назарда тутиш.

114. “Аёллар дафтари” орқали ёрдам кўрсатиладиган аёллар тоифаларига уй-жой ва яшаш шароитини яхшилашга, тиббий ва психологик ёрдамга муҳтож, тазйиқ ва зўравонликка учраган ҳамда ҳуқуқий ёрдамга муҳтож аёлларни ҳам қўшишни назарда тутиш.

IX. Ижтимоий мулоқот ва ижтимоий шерикликни ривожлантириш

Тарафлар, ижтимоий-меҳнат муносабатлари соҳасидаги муаммоларни маърифий йўл билан ҳал этиш услуби ҳисобланган ижтимоий мулоқот ғоясига содиқлигини эълон қилиб, ўз зиммаларига қуйидаги мажбуриятларни оладилар:

115. Касаба уюшмалари ва иш берувчилар бирлашмаларининг қонуний ҳуқуқларига риоя этиш, уларнинг қонунчилик ҳужжатларида белгилаб қўйилган тартибда тузилишига ва фаолият юритишига тўсқинлик қилинишига йўл қўймаслик.

116. Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича ҳудудий уч томонлама комиссияларнинг роли ва самарадорлигини оширишга, бошланғич даражадаги ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича комиссиялар тузилишига кўмаклашиш.

117. Хорижий инвестициялар иштирокидаги корхоналар, шунингдек, пахта-тўқимачилик ишлаб чиқаришлари (кластерлар) иш берувчиларига касаба уюшмаси ташкилотини тузиш юзасидан тавсиялар бериш.

118. Норасмий тарзда банд бўлган (айниқса қурилиш, транспорт, савдо, умумий овқатланиш, фермер хўжаликлари ва бошқа соҳаларда), шунингдек, кунлик ишчилар ҳамда ўзини ўзи банд қилган фуқароларни касаба уюшмаларига жалб қилиш чораларини кўриш.

119. Ягона музокара жараёнини татбиқ қилиш мақсадида қуйидагиларни тавсия этиш:

барча жамоа шартномалари ва келишувлари лойиҳаларини жамоатчилик экспертизасидан ўтказишни;

тегишли касаба уюшмалари ва иш берувчилар (уларнинг бирлашмалари) ўртасидаги ҳудудий-тармоқ жамоа келишувларини тегишли йилнинг январь ойдан, корхона, ташкилот, муассасаларда жамоа шартномаларини эса тегишли йилнинг март ойдан кечиктирмай тузишни;

ҳудудий-тармоқ жамоа келишувлари ва жамоа шартномаларини бажариш ақунларини касаба уюшмалари ва иш берувчилар ташкилотларининг қўшма мажлисларида, шунингдек, меҳнат жамоаларининг умумий йиғилиш (конференция)ларида ҳар йили 1 апрелдан кечиктирмасдан кўриб чиқишини.

120. Қарорлар қабул қилиш жараёнида касаба уюшмаларининг иштирокини таъминлаш мақсадида қуйидагиларни тавсия этиш:

Халқ депутатларининг вилоят Кенгаши сессияларида ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига тааллуқли бўлган масалалар кўриб чиқиладиганда касаба уюшмалари ва иш берувчилар вакиллари таклиф этилишини;

касаба уюшмалари вилоят кенгашлари, давлат ва хўжалик бошқаруви органларининг хайъатлари мажлисларида иштирок этишини;

бошланғич касаба уюшмаси ташкилоти раҳбарини корхонанинг бошқарув органлари таркибига киритилишини.

121. Ҳокимликлар ҳамда касаба уюшмалари коллегиял органларининг қўшма йиғилишини ўтказиб борадиган ва йиллик қўшма дастур тасдиқланадиган янги тизимни йўлга қўйиш.

122. Долзарб ижтимоий-иқтисодий масалаларни муҳокама қилиш учун касаба уюшмалари фаоллари ва иш берувчиларнинг вилоят ҳокимлиги, бошқармалар, идоралар ва ташкилот вакиллари билан жамоатчилик эшитувларини ташкил этиб бориш.

123. Ходимларнинг ёзма аризалари мавжуд бўлганда касаба уюшмасининг тегишли ҳисобварағига ходимларнинг иш ҳақидан ушлаб қолинган касаба уюшмасига аъзолик бадаллари ўз вақтида ўтказилишини таъминлаш.

Х. Келишувнинг амал қилиши, уни амалга ошириш механизми ва бажарилиши учун тарафларнинг жавобгарлиги

124. Мазкур келишув 2026 – 2028 йиллар учун тузилган бўлиб навбатдагиси қабул қилингунга қадар амалда бўлади. Келишув Қашқадарё вилоятининг бутун ҳудудида амал қилади.

125. Тарафлар мазкур келишувни ижтимоий-иқтисодий масалалар хусусида келишиб сиёсат олиб боришнинг умумий принципларини белгилаб берувчи ижтимоий шерикликнинг асосий ҳужжати деб эътироф этадилар ҳамда мазкур келишувга амал қилиш, унинг барча шартларини бажариш мажбуриятини ўз зиммаларига оладилар.

126. Мазкур келишув имзолангандан сўнг Тарафлар келишувда белгиланган вазифаларнинг тўлиқ амалга оширилишини таъминлаш мақсадида вилоятнинг барча бошқарма, идора, ташкилотлари ва туман(шаҳар) ҳокимликларига ижро учун юборилишини улар томонидан зарур чора-тадбирлар белгиланишини таъминлайди.

127. Мазкур келишувнинг меъёрий ҳолатлари ҳудудий-тармоқ келишувларга ва жамоа шартномаларига киритиш орқали амалга оширилиши лозим.

128. Мазкур Келишувга имзо чеккан ҳар бир Тараф унинг мақсадлари рўёбга чиқарилиши учун ўз ваколатлари доирасида масъулиятни тан олади ва юзага келиши мумкин бўлган муаммоларни ҳал этишда ҳамкорлик қилиш мажбуриятини олади.

129. Тарафлар мазкур келишувнинг амал қилиш даврида қуйидагиларни зарур деб ҳисоблайдилар:

а) ижтимоий-меҳнат муносабатларининг энг муҳим масалалари юзасидан Тарафларнинг манфаатларига тааллуқли қарорлар қабул қилишдан олдин ўзаро маслаҳатлашувлар ўтказиш;

б) ҳар йили камида бир марта ушбу келишув бажарилишининг бориши ва яқунларини муҳокама қилиб бориш;

в) ушбу келишув бажарилиши таъминланиб борилаётган тақдирда, иш ташлаш амалларидан воз кечиш.

130. Мазкур Келишувга имзо чеккан Тарафларнинг ҳар бири унга аввал олинган мажбуриятларнинг бажарилишига тўсқинлик қилмайдиган ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш юзасидан таклифлар беришга ҳақлидир. Ушбу таклифлар Тарафларнинг ўзаро розилиги билан қабул қилиниши мумкин.

131. Мазкур Келишув бажарилиши устидан назоратни ижтимоий-иқтисодий масалалар бўйича ҳудудий уч томонлама комиссияси амалга оширади.

132. Келишувда томонларнинг тегишлилиги бўйича бажарилиши лозим бўлган бандлари рўйхати илова қилинади.

2026 йил “30” Анвар да Қарши шаҳрида тузилди.

Кашкадарё вилоят ҳокими
М.Азимов

Ўзбекистон касаба уюшмалари
Федерациясининг Кашкадарё
вилоят Кенгаши раиси
Б.Джураев

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси
вилоят ҳудудий бошқармаси
бошлиғи
М.Самаров

Кашкадарё вилоят
Камбағилликни қисқартирish
ва бандликни бек қилish
бошқармаси

05. феврал 2026
14-сонли.
К. Шодимов

**Қашқадарё вилоят ҳокимлиги, Ўзбекистон қасаба уюшмалари
Федерациясининг Қашқадарё вилояти Кенгаши ҳамда Ўзбекистон Савдо-
саноат палатаси Қашқадарё вилоят ҳудудий бошқармаси ўртасида ижтимоий-
иқтисодий масалалар бўйича 2026-2028 йиллар учун тузилган Ҳудудий жамоа
қелишувида томонларнинг тегишлилиги бўйича бажарилиши лозим бўлган
бандлари
РЎЙХАТИ**

**Қашқадарё вилоят ҳокимлиги томонидан бажарилиши лозим
бўлган бандлар:**

- I боб: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16-бандлар;
II боб: 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 27, 28, 29, 30, 32, 33- бандлар;
III боб: 34, 35, 36, 39, 40, 42, 43, 44-бандлар;
IV боб: 47, 48, 50, 51, 52, 53, 54, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67- бандлар;
V боб: 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 83, 84, 85, 86- бандлар;
VI боб: 87, 88, 89, 90, 93, 94, 95, 96, 97-бандлар;
VII боб: 98, 99, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107, 108 - бандлар;
VIII боб: 110, 113, 114, 115, 116, 117, 119, 120, 121, 122, 123-бандлар;
IX боб: 115, 116, 117, 119, 120, 121, 122, 123-бандлар;
X боб: 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132-бандлар.

**Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг Қашқадарё вилоят
Кенгаши томонидан бажарилиши лозим бўлган бандлар:**

- I боб: 1, 3, 4, 15, 16-бандлар;
II боб: 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, 30, 31, 32, 33- бандлар;
III боб: 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46-бандлар;
IV боб: 47, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 57, 62, 63, 64, 65, 66, 67- бандлар;
V боб: 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86-
бандлар;
VI боб: 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97-бандлар;
VII боб: 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109 - бандлар;
VIII боб: 110, 111, 112, 113, 114-бандлар;
IX боб: 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123-бандлар;
X боб: 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132-бандлар.

**Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Қашқадарё вилоят ҳудудий
бошқармаси томонидан бажарилиши лозим бўлган бандлар:**

- I боб: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15,-бандлар;
II боб: 17, 18, 19, 20, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 32, 33- бандлар;
III боб: 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 44, 45, 46 -бандлар;

IV боб: 47, 48, 52, 53, 54, 55, 57, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67- бандлар;
V боб: 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 80, 81, 83, 84, 85, 86- бандлар;
VI боб: 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97-бандлар;
VII боб: 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109 - бандлар;
VIII боб: 110, 111, 112, 113, 115, 116, 117, 119, 120, 121, 122, 123-бандлар;
IX боб: 115, 116, 117, 119, 120, 121, 122, 123-бандлар;
X боб: 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132-бандлар.